

DAIDO METAL KOTOR AD
INDUSTRIJSKA ZONA BB KOTOR

Page | 1

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

Sadržaj:

1.	KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE	2
2.	ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA	5
3.	MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE	21
4.	PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ	23
5.	PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA	27
6.	INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA, ODNOSNO UDJELA	28
7.	POSLOVNE JEDINICE	28
8.	PODACI O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA	Error! Bookmark not defined.
9.	CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM	29
10.	INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA	30
11.	CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA	32

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE

- *Opste informacije o preduzecu-istorijat i razvoj kompanije*
- *Osnovna/pretezna i pomocne djelatnosti poslovanja*
- *Osnovni proizvodi i usluge koje preduzece nudi*
- *Organizaciona struktura*
- *Vlasništvo i struktura kapitala*
- *Poslovno okruzenje, kretanje cijena, kursa, BDP-a, promjene zakonske regulative*
- *Polozaj na trzistu (maticno preduzece, region, analiza ponude i traznje)*
- *Cilj*
- *Misija*
- *Vizija*

Daido Metal Kotor AD, osnovan je 26.11.1955. godine kao "Preduzeće za izradu mašinskih djelova",

a sledeće godine mijenja naziv u Društveno preduzeće "Industrija ležaja" Kotor. Preduzeće je transformisano u dioničarsko društvo i upisano je u sudski registar Privrednog suda u Podgorici 29.12.1995. godine pod brojem Fi 2432/95. "Industrija ležaja" je registrovana 14.09.2001. godine kao Akcionarsko društvo pod brojem Fi 2070/01.

Nad Društvom je sproveden stečajni postupak u Privrednom sudu u Podgorici rješenjem St br. 1014/01. Postupak je obustavljen odobravanjem Prinudnog poravnanja 19.12.2001. godine.

Page | 3

Nakon prodaje paketa akcija Fonda za zapošljavanje, Fonda PIO i Vlade RCG, kao i izvršene dokapitalizacije, većinski vlasnik postaje Daido metal Company LTD- Nagoja, Japan i od 11.02.2002. godine posluje pod nazivom Daido Metal Kotor AD.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Daido Metal Kotor AD je upisan 09.08.2002. godine u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici pod registarskim brojem 4-0001136/001.

Sjedište Društva je u Kotoru, Industrijska zona bb.

Osnovna djelatnost Društva je proizvodnja ležajeva, zupčanika, zupčastih prenosnika i pogonskih mehanizama. Pored ove djelatnosti Daido Metal Kotor AD registrovano je i za: livenje metala, proizvodnju djelova, prodaju i opravku motornih vozila, trgovinu na veliko i malo kao i poslovima spoljnotrgovinskog prometa.

Organizacione i kadrovske promjene -nije bilo u 2018 godini.

U periodu od godinu dana broj zaposlenih u DMK se povecao **sa 156** (decembar 2017 godine) **na 172 radnika** (decembar 2018 godine).

Zaposleni su novi radnici u Proizvodnji, Proizvodnom Inzenjeringu i Finalnoj kontroli.

Kapital

Ukupni upisani kapital Daido Metal Kotor AD iznosi **26.535.106 EUR-a**, odnosno 599.359 akcija čija nominalna vrijednost iznosi 13,0564 EUR-a po akciji, 2.448.662 običnih akcija nominalne vrijednosti od 3,1737 EUR-a po akciji, 5.051.200 EUR-a običnih akcija nominalne vrijednosti 1.00EUR-a. U 2012 god.bila je nova emisija akcija .Vrijednost akcije je 1 € a količina 5.203.745.

Promjene na kapitalu prikazane su u Izvještaju o promjenama na kapitalu i rezervama.

Prema izvodu iz CDA došlo je do promjene u strukturi kapitala shodno transkcijama na tržištu kapitala.

Vlasnička struktura kapitala na dan 31.12.2018. godine prikazana je sledećom tabelom:

Stanje jedinstvenog spiska akcionara

Vlasnici akcija kapitala

Vrijednost	Broj akcija	% učešća

	<u>EUR</u>	<u>U količini</u>
<i>“Daido Metal Co”, Ltd – Nagoja:</i>		
- akcije nominalne vrijednosti 13,0564 EUR-a	7.825.471	599.359
- akcije nominalne vrijednosti 3,1737 EUR-a	7.771.319	2.448.662
- akcije nominalne vrijednosti 1,00 EUR-a	5.051.200	5.051.200
- akcije nominalne vrijednosti 1,00 EUR-a	5.203.745	5.203.745
Ukupno Daido Metal Co Ltd -Nagoja	25.851.735	13.302.966 99.61
Fizička lica	657.964	50.394
IMR –BGD	25.408	1.946
Ukupno ostali	683.372	52.340 0.39
Ukupno:	26.535.106	13.355.306 100,00

Nepokriveni gubitak predstavlja ispravku vrijednosti kapitala.

Okruženje....

Prosječna bruto zarada u Decembru 2018 godine iznosila je 771 eura a prosječna neto zarada iznosila je 513 eura , što je za 0,2% više u odnosu na prethodni mjesec, a u poređenju sa istim mjesecom prethodne godine prosječna zarada je viša za 0,2%.

Procenat inflacije u prosjeku za 2018 godinu iznosio je 2,6%, proizilazi da su realne neto zarade u istom periodu zabilježile pad od 2,3%.

Od 01.januara 2018 godine, cijena struje je povećana za 2,7%. U najavi je novo povećanje struje za 2% od Aprila 2019 godine.

Od 01.januara 2018 godine, PDV u Crnoj Gori je povećan sa 19% na 21%.

U 2017 godini, prihodi od poreza iznosili su 969 miliona eura, što je 34 miliona više u odnosu na 2016 godinu. Ukupna bruto naplata poreskih prihoda u prošloj godini iznosila je 1,09 milijardi eura, što je 117 miliona eura više u odnosu na 2017, pri čemu je rasla naplata svakog poreskog oblika. Godisnji rast bruto proizvoda Crne Gore u 2019 godini , prema procjeni Svjetske banke iznosiće 2,8-3%, i za 2020 i 2021 godinu po 2,5%.

Očekuje se blago smanjenje cijena nafte, stabilizacija cijena prehrambenih proizvoda koje uvozimo, a ne očekuje rast kamatnih stopa, zarada i cijena nekretnina. Građevinarstvu i turizmu se predviđa značajan rast i ostvarenje još boljih rezultata. U januaru se bilježi rast broja dolazaka turista za 8,7 odsto, a noćenja za 6,7 %, zatim rast broja zaposlenih za 9,2 odsto, u odnosu na isti mjesec prošle godine. Stopa nezaposlenosti je 16,7 %.

Fundamentalna Politika za 2020.....ciljevi, vizija, misija

1. Prodaja 9,068,000 EUR (AV.756.000 EUR/Month)

2. *Proizvodnja 27.052.000 pcs/Year (Av.2.254 K pcs/month)*

3. *Ostvariti pozitivan rezultat (Budget ▲ 109KEUR/Year)*

【DMK 2019 Politika kvaliteta】

1. *Reorganizacija obezbjedjenja kvaliteta*

1.1 *Efikasnost Sistema proizvodnje*

1.2 *A i B reklamacije 0, C rang 70% u poredjenju sa 2018*

1.3 *50% smanjenje škarta u poredjenju sa 2018, cilj manje od 10.000 ppm (vrijednost) 13.000 ppm (kom)*

2. *Povećanje produktivnosti I obezbjedjenej profita*

2.1 *Povećanje produktivnosti*

2.2 *Obezbjedjenje profita*

3. *Poboljšanje zadovoljstva kupaca*

- *Smanjenje vanrednih troškova transporta kroz poštovanje rokova isporuka*

4. *Reforma načina rada*

- *smanjenje direktnog troška zaustavljanjem treće smjene*

5. *Bezbjednost I životna sredina*

- *5S aktivnost + inicijative za redovne audite I audite bezbjednosti*

6. *Obuke*

- *Učešće u obukama u drugim kompanijama*

7. *ISO 140001*

- *Štednja resursa (voda/lož ulje/struja) 5% manje nego u 2018*

2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA

- *Najznacajnije pozicije bilansa stanja*
- *Najznacajnije pozicije bilansa uspjeha*
- *Osnovni nefinansijski pokazatelji (proizvedene količine, broj aktivnih kupaca, broj izvršenih usluga)*
- *Racio analiza*
- *Analiza potraživanja po strukturi, po starosti, po naplativosti*
- *Analiza obaveza*

- Skupština, Upravni odbor, Nadzorni odbor (predviđen novim zakonom o privrednim društvima), Revizorski odbor

Pregled prihoda od prodaje proizvoda i usluga ,i ostalih poslovnih prihoda , dati su u sledećim tabelama:

	2018	2017
<i>Prihodi od prodatih proizvoda matičnim i zavis.pred</i>	9.599.980	10.028.590
<i>Prihodi od prodatih proizvoda na ino tržištu</i>	56.370	86.663
<i>Prihodi od usluga na ino tržištu</i>	0	500
<i>Prihodi od prodatih proizvoda na domaćem tržištu</i>	619	533
	9.656.968	10.116.286

Ostale poslovne prihode čine:

	2018	2017
<i>Prihodi od refundacije za bolovanje</i>	32.264	34.766
<i>Prihodi po osnovu izrade alata I rez.djel.</i>	45.399	52.469
<i>Prihodi od zakupnina</i>	11.425	11.425
<i>Prihodi od povrata ambalaze</i>	3.858	2.810
<i>Ostalo</i>	23.619	31.130
	116.566	132.560

Ostale prihode čine:

	2018	2017
<i>Prihodi od prodaje osnovnih sredstava</i>	/	12.716
<i>Prihodi od prodatih materijala</i>	16.994	1.815
<i>Prihodi od prodaje alata</i>	/	34.405
<i>Prihodi od prodaje otpada</i>	15.161	14.220
<i>Viškovi</i>	7.750	25.145
<i>Prihodi od usklađivanja vr.zaliha mat.</i>	158.485	26.746
<i>Prihodi od usklađivanja vr.nekr.postr.opr.</i>	10.555	/
<i>Prihodi od usklađivanja vr.potraživanja</i>	900	/
<i>Prihodi od ukidanja dugoroc.rezervisanja</i>	/	13.051
	209.845	128.098

Pregled troškova sirovina i materijala

	2018	2017
<i>Troškovi sirovina i materijala za izradu</i>	3.931.324	3.731.400
<i>Troškovi goriva i elektr energije</i>	249.418	247.355
<i>Troškovi rezervnih djelova</i>	92.674	118.313
<i>Otpis alata u upotrebi</i>	439.992	285.314
<i>Troškovi materijala za pakovanje robe</i>	369.737	332.079
<i>Troškovi kancelarijskog materijala</i>	6.069	7.192
<i>Ostali troškovi materijala</i>	316.101	319.678
	5.405.315	5.041.331

Pregled troskova zarada i ostalih ličnih primanja

	2018	2017
<i>Troškovi neto zarada</i>	1.638.213	1.643.312
<i>Troškovi poreza na zarade</i>	241.172	261.242
<i>Troškovi doprinosa</i>	578.269	582.103
<i>Troškovi doprinosa poslodavca</i>	311.633	316.148
<i>Troškovi ishrane radnicima</i>	106.202	91.838
<i>Troškovi naknada za PiP poslove</i>	656	1.469
<i>Troškovi pomoći radnika</i>	4.467	6.355
<i>Trošk. Naknada za sl. putovanja</i>	10.737	16.379
<i>Troškovi otpremnina</i>	5.178	199.764
<i>Ostali lični rashodi</i>	1.650	1.485
Ukupno :	2.898.177	3.120.095

Pregled ostalih poslovnih rashoda

	2018	2017
<i>Troškovi transport, usluga gotove robe</i>	208.231	178.160
<i>Troškovi transporta materijala</i>	214	782
<i>Troškovi PTT</i>	8.645	8.475
<i>Troškovi tekućeg održ. kompjutera</i>	3.538	2.908
<i>Troškovi tekućeg održ. sredstava rada</i>	50.541	31.204
<i>Troškovi investicionog održavanja</i>	20.049	23.184
<i>Troškovi reprezentacije</i>	7.942	6.084
<i>Troškova posrednika-izvoz</i>	6.464	6.983
<i>Troškovi osiguranja</i>	41.671	41.579
<i>Troškova platnog prometa</i>	28.089	35.964
<i>Troškova obezbjeđenja imovine i lica</i>	31.260	31.820
<i>Troškovi intelektualnih usluga</i>	15.201	62.231
<i>Doprinosi za rehabilit. I zapošljavanje lica sa invaliditetom</i>	14.994	14.569
<i>Royalty troškovi</i>	289.709	303.474
<i>Troškovi usluga eksterne proizvodnje</i>	101.342	74.179
<i>Troškovi kvaliteta gotove robe</i>	389.997	27.023
<i>Troškovi carina i provizija-izvoz</i>	81.583	57.256
<i>Troškovi carina I provizija -uvoz</i>	11.402	11.718
<i>Troškovi poreza na imovinu</i>	50.434	51.116
<i>Troškovi zaštite na radu</i>	11.283	5.614
<i>Izdaci za menadžment doprinose</i>	30.667	24.499
<i>Ostali poslovni rashodi</i>	128.038	60.199
Ukupno	1.531.294	1.064.021

Pregled troska amortizacije

Ukupne troškove amortizacije za 2018. godinu u iznosu od **813.799** EUR-a (2017. godinu u iznosu od **913.713** EUR-a) čini amortizacija osnovnih sredstava u iznosu od 810.370 EUR-a i amortizacija nematerijalnih ulaganja u iznosu od 3.429 EUR-a.

Troškovi rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade iznose **32.817** €

Porez na dobit

Obračunati odloženi porez koji se iskazuje na konto rashoda iznosi 60.461 Eura.
Obračunati odloženi porez po osnovu revalorizacionih rezervi iznosi 607.561 Eura.

Page | 9

Pregled potraživanja po osnovu prodaje

	2018	2017
Kupci matična pravna lica	2.599.480	2.584.142
Kupci u zemlji	7.583	8.494
Kupci u inostranstvu	45.954	24.917
Kumulirana ispravka vrijednosti	(24.452)	(25.352)
	2.628.565	2.592.201

Potraživanja po osnovu prodaje najvećim dijelom se odnose na:

Daido Metal Europe-LTD England	619.396 EUR-a
Daido Metal Deurope GmbH	1.960.868 Eur-a
Daido Metal Co.,LTD	18.997 EUR-a

Pregled potraživanja od zaposlenih

Potraživanja od zaposlenih na dan 31.12.2018. godine iznose 13.233 EUR-a (u 2017. godine iznose 11.994 EUR-a) i odnose se na: tekuće dospijeće kratkoročnih pozajmica datih radnicima.

Novčana sredstva sačinjavaju:

	2018	2017
Žiro račun	247.314	509.798
Devizni račun	995.522	1.474.717
Blagajna	99	82
Ostala novčana sredstva	4.852	4.807
	1.247.787	1.989.404

Aktivna vremenska razgraničenja

2018	2017

Akontacija PDV	128.646	340.358
Obračunata premija osiguranja	1.582	1.720
Aktivna vremenska razgraničenja	1.817	3.157

132.045	302.809

Pregled zaliha

	2018	2017
Materijal	1.012.666	1.065.182
Rezervni djelovi	467.582	450.132
Gorivo i mazivo	4.121	17.588
Alat i inventar, auto gume, ambalaža	285.824	336.296
Gotovi proizvodi	522.149	430.373
Nedovršena proizvodnja u toku	488.561	329.556
Materijali na putu	693.936	624.839
Indirektna ispravka zaliha materijala	(469.154)	(627.639)
Indirektna ispravka zaliha Gotove robe	(98.574)	(82.291)
Dati avansi	60.131	19.089
	2.967.243	2.563.125

Zalihe gotovih proizvoda su iskazane u bilansu stanja po stvarnim cijenama i iznose 522.149 € koje su niže od prodajnih vrijednosti .

Vrijednost zaliha po prodajnim cijenama iznosi 835.458 €.

Indirektna ispravka vrijednosti zaliha materijala i gotovih proizvoda u skladu sa MRS 2.

Dugoročni plasmani se odnose na:

	2017	2018
Dugoročne robne kredite date radnicima	5.762	23.792
	5.762	23.792

Obaveze prema dobavljačima čine:

2017	2018

<i>Dobavljači u zemlji</i>	85.078	65.413
<i>Dobavljači povezana pravna lica</i>	969.378	1.181.434
<i>Dobavljači u inostranstvu</i>	919.483	796.170
<i>Primljeni avansi</i>	/	/
	1.973.939	2.043.017

Obaveze prema dobavljačima najvećim djelom odnose se na:

<i>Daido Metal Co”, Ltd., Nagoja - Japan u iznosu od .....</i>	863.056
<i>Marubeni-Itochu Steel Inc.Misi .....</i>	744.382

Ostale tekuće obaveze odnose se na:

	2017	2018
<i>Obaveze za neto zarade</i>	132.840	142.087
<i>Obaveze za poreze i doprinose na zarade</i>	92.182	91.182
<i>Royalty</i>	0	0
<i>Obaveze ukalkulisane za kamate</i>	0	0
<i>Ostale obračunate obaveze</i>	75.410	71.860
<i>Obračunati PDV</i>	0	0
	300.431	306.129

Obaveze za neto zarade i poreze i doprinose na zarade odnose se na obračunate a neisplaćene zarade za decembar 2018. godine.

Kratkoročni krediti

*Kratkoročni krediti iznose **4.000.000** EUR-a :*

“Mizuho Corporate bank”, Holandija u iznosu od 2.000.000 EUR-a,shodno Ugovoru br.036685 od 25.08.2009, preuzet je od strane Mizuho Corporate Bank Njemačka po Ug br. 701608 od 22.08.2006 godine.

Kratkoročni kredit The Bank of Tokyo Mitsubishi, Holandija u iznosu od 2.000.000 Eur-a.

Transakcije sa povezanim pravnim licima**31.12.2018****Potraživanja od povezanih pravnih lica iznose 2.628.565 eur i najvećim djelom se odnose na****Iznosi u €***Daido Metal Europe Ltd-England*

619.396

*Daido Metal Europe GmbH***1.960.868***Daido Metal Co.Ltd Nagoya*

18.997

Obaveze prema povezanim pravnim licima*Daido Metal Co”, Ltd., Nagoja - Japan u iznosu od*

863.056

MISI

744.382

Page | 12

2017

2018

Troškovi ličnih primanja ključnog rukovodećeg osoblja

184.565

178.096

Total:

184.565

178.096

Pregled proizvedenih količina i ostvarene prodaje

Godina	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Proizvodnja (komadi)	23.373.093	26.407.781	29.240.779	27.027.875	26.152.215	27.193.664
Prodaja (eur)	9.147.632	9.992.218	11.898.639	9.876.277	10.116.286	9.656.968

Godina	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Broj radnika	158	184	186	171	163	158
Produktivnost	147.931	143.521	157.208	158.058	160.443	172.111

Finansijski položaj akcionarskog društva, posmatran sa aspekta predmetnih analiza kvalifikuje se kao:

- Dobar,
- Prihvatljiv i
- Loš

Dobar je finansijski položaj preduzeća ako finansijska ravnoteža obezbeđuje sigurnost u održavanju likvidnosti, ako je zaduženost takva da obezbeđuje punu nezavisnost preduzeća i dobru sigurnost njegovih poverilaca, ako je solventno, ako preduzeće pri stabilnoj novčanoj jedinici iz finansijskog rezultata značajnije uvećava sopstveni kapital, a u uslovima inflacije iz efekta revalorizacije i finansijskog rezultata uvećava realnu vrijednost sopstvenog kapitala i ako preduzeće iz sopstvenih sredstava finansira prostu i dio proširene reprodukcije.

Prihvatljiv je finansijski položaj preduzeća ako finansijska ravnoteža omogućava održavanje likvidnosti (bez sigurnosti), ako je zaduženost takva da preduzeću obezbeđuje relativnu nezavisnost i relativnu sigurnost njegovih povjerilaca, ako je solventno, ako u uslovima stabilne novčane jedinice umjereno uvećava sopstveni kapital, a u uslovima inflacije iz efekta revalorizacije i finansijskog rezultata održava realnu vrednost sopstvenog kapitala i ako preduzeće iz sopstvenih sredstava finansira prostu reprodukciju.

Loš je finansijski položaj preduzeća ako finansijska ravnoteža ne omogućava održavanje likvidnosti, ako zaduženost ne obezbeđuje nezavisnost preduzeća i sigurnost njegovih povjerilaca, ako je solventnost kritična, ako pri stabilnoj novčanoj jedinici ne uvećava iz finansijskog rezultata sopstveni kapital, a u uslovima inflacije iz efekta revalorizacije i finansijskog rezultata ne održava realnu vrednost sopstvenog kapitala i ako preduzeće iz sopstvenih sredstava ne može finansirati prostu reprodukciju.

<i>POZICIJA</i>	<i>Red ni Broj</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>
<i>A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL</i>	<i>001</i>		
<i>B. STALNA IMOVINA (003+004+005+009)</i>	<i>002</i>	<i>16609457€</i>	<i>16028760€</i>
<i>I. GOODWILL</i>	<i>003</i>		
<i>II. NEMATERIJALNA ULAGANJA</i>	<i>004</i>	<i>9362</i>	<i>12791</i>
<i>III. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (006+007+008)</i>	<i>005</i>	<i>16576303€</i>	<i>16010207€</i>
<i>1. Nekretnine, postrojenja i oprema</i>	<i>006</i>	<i>16576303</i>	<i>16010207</i>

2. Investicione nekretnine	007		
3. Biološka sredstva	008		
IV. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011+012)	009	23792€	5762€
1. Učešća u kapitalu	010		
2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	011		
3. Ostali dugoročni finansijski plasmani	012	23792	5762
C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	013		
D. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	014		
E. OBRтна SREDSTVA	015	7073387€	7535531 €
I. ZALIHE	016	2967243	2563125
II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (018 do 022)	017	4106144€	4972406 €
1. Potraživanja	018	2668304	2637463
2. Potraživanja za više plaćeni porez na dobitak	019	304	304
3. Kratkoročni finansijski plasmani	020	4853	4808
4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	021	1242935	1984596
5. Porez na dodatu vrijednost i AVR	022	189748	345235
F. UKUPNA AKTIVA (001+002+013+014+015)	023	23682844€	23564291 €
A. KAPITAL (102 do 109)	101	16280173 €	16588584€
I. OSNOVNI KAPITAL	102	26535106	26535106
II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103		
III. REZERVE	104		
IV. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI	105	6613510	6203425
V. NEGATIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI GUBICI	106		
VI. NERASPOREDJENA DOBIT	107	2515294	2515294
VII. GUBITAK	108	-19383738	-18665241
VIII. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE I OTKUPLJENI SOPSTVENI UDJELI	109		
B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (111+112)	110	62323€	31355€
I. DUGOROČNA REZERVISANJA	111	62323	31355
II. DUGOROČNE OBAVEZE (113+114)	112	0€	0 €
1. Dugoročni krediti	113		
2. Ostale dugoročne obaveze	114		
C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	115	988357	668023
D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (117+124)	116	6351991€	6276328€
I. KRATKOROČNE OBAVEZE (118 do 123)	117	6351991€	6276329 €
1. Kratkoročne finansijske obaveze	118	4000000	4001959
2. Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji	119		

3. Obaveze iz poslovanja	120	2039158	1973939
4. Ostale kratkoročne obaveze i PVR	121	312833	300431
5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	122		
6. Obaveze po osnovu poreza na dobit	123		
II. KRATKOROČNA REZERVISANJA	124		
E. UKUPNA PASIVA (101+110+115+116)	125	23682844€	23564291€

Redn i broj	Pozicija	Redni Broj	2018	2017
I	POSLOVNI PRIHODI (202 do 206)	201	10024316 €	10066586 €
1	Prihodi od prodaje	202	9656968	10116286
2	Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203		
3	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	204	250782	
4	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	205		-182300
5	Ostali poslovni prihodi	206	116566	132600
II	POSLOVNI RASHODI (208 do 212)	207	10681402 €	10142156 €
1	Nabavna vrijednost prodane robe	208		
2	Troškovi materijala	209	5403315	5041333
3	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	210	2898176	3120095
4	Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	846617	916707
5	Ostali poslovni rashodi	212	1531294	1064021
A	POSLOVNI REZULTAT (201-207)	213	-657086	-75570€
I	FINANSIJSKI PRIHODI	214	25958	56697
II	FINANSIJSKI RASHODI	215	68527	44643
B	FINANSIJSKI REZULTAT (214 - 215)	216	-42569	12054 €
I	OSTALI PRIHODI	217	209845	128699
II	OSTALI RASHODI	218	202582	63914
C	REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI (217-218)	219	7263	64785€
D	REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (213+216+219)	220	-692392	1268€
E	NETO REZULTAT POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	221		
F	REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA (220+221)	222	-692392	1268 €
G	DRUGE STAVKE REZULTATA /POVEZANE SA KAPITALOM/ (224 do 228)	223		0 €
1	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu fin. sredstava raspoloživih za prodaju	224		
2	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme	225		

3	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu učešća u kapitalu pridr. društava	226		
4	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu aktuarskih dobitaka (ili gubitaka)	227		
5	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	228		
H	PORESKI RASHOD PERIODA (230+231)	229	26.104	9646 €
1	Tekući porez na dobit	230		
2	Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	231	26.104	9646
I	NETO REZULTAT (222+223-229)	232	-718.497	-8378 €
J	ZARADA PO AKCIJI			
1	Osnovna zarada po akciji	233		
2	Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	234		

Racio pokazatelji

Racio analiza predstavlja osnovni instrument za procjenu finasijske pozicije i potencijala preduzeća. Stavljanjem u odnos logički povezanih cjelina iz finasijskih izvještaja (Bilans stanja i Bilans uspjeha), dolazi se do rezultata uspostavljenih relacija koji za cilj imaju ocjenu stanja i aktivnosti preduzeća.

-Prinos na angazovani kapital (dobit na angazovani kapital) mjeri odnos ostvarene dobiti prije placanja kamata i poreza, i angazovanog kapitala,

-%bruto dobiti (bruto dobit/prihod od prodaje) predstavlja maržu koju preduzeće ostvaruje na prihod od prodaje

-EBITDA marža -EBITDA znaci dobit prije odbijanja kamata , poreza i amortizacije (EBITDA/Prihod od prodaje)

Niske marže daju lose signale o uspješnosti poslovanja, ali mogu biti izazvane troškovima sirenja poslovanja(lansiranjem novog proizvoda,povećanjem trzisnog ucesca, osvajanjem novog proizvoda).Visoke marže znak su dobrog upravljanja i rukovodjenja ili povoljnih trzisnih uslova bez adekvatne konkurencije.

Racio analiza:

- Koeficijent obrta kupaca (potrazivanja) pokazuje koliko po jedinici nenaplaćenog stanja potrazivanja od kupaca , dolazi ukupnog prihoda u toku perioda: prihod od prodaje/potrazivanje

- Koeficijent obrta dobavljača (dugovanja) pokazuje koliko na jedinicu neplaćenog salda dugovanja prema dobavljačima, dolazi ukupnog prihoda u toku godine: prihod od prodaje/dugovanja

-Prosječno vrijeme naplate= broj dana (360)/koeficijent obrta potrazivanja

-Prosječno vrijeme placanja= broj dana (360)/koeficijent obrta dugovanja

-Koeficijent obrta zaliha = prihod od prodaje/zalihe. Nizak koeficijent (veci broj dana) pokazuje da je obrt zaliha sporiji. Razlog može biti nedovoljna traznja robe, losa kontrola zaliha, visoka

cijena zaliha. Medjutim preduzece moze kupovati vece kolicine zaliha da bi iskoristilo rabate ili optimizovalo lager za naredni period usled ocekivanja manjka određenih zaliha na trzistu, -Racio likvidnosti- likvidnost je sposobnost preduzeca da izmiri svoje obaveze u roku Koeficijent tekuće likvidnosti (opšti racio likvidnosti) mjeri sposobnost preduzeca da izmiruje obaveze kada one dospjevaju: (zalihe+potrazivanja+gotovina)/tekuće obaveze Preduzece sa koef.tekuće likvidnosti od 2:1 ili vecim, ima dobru sposobnost servisiranja obaveza.

Redukovani racio likvidnosti: (potrazivanja+gotovina)/tekuće obaveze

Rigorozni racio likvidnosti: gotovina/tekuće obaveze

- Koeficijent zaduzenosti= odnos pozajmljenih i ukupnih sredstava= ukupne obaveze / ukupni izvori sredstava

Pokazatelji likvidnosti

Koeficijent trenutne likvidnosti	2016	2017	2018
<i>Novac i novčani ekvivalenti</i>	1156953	1984596	1242935
<i>Kratkoročne obaveze</i>	5519096	6276328	6351991
Novac i novčani ekvivalenti / Kratkoročne obaveze	0,21	0,32	0,20

Tekuća likvidnost	2016	2017	2018
<i>Angažovana obrtna sredstva</i>	6655437	7535530	7073387
<i>Kratkoročne obaveze</i>	5519096	6276328	6351991
Angažovana obrtna sredstva / Kratkoročne obaveze	1,21	1,20	1,11

Koeficijent ubrzane likvidnosti	2016	2017	2018
<i>Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina</i>	403983 7	4972405	4106144
<i>Kratkoročne obaveze</i>	551909 5	6276328	6351991
Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina / Kratkoročne obaveze	0,73	0,79	0,65

Koeficijent finansijske stabilnosti	2016	2017	2018
Stalna imovina	16164270	16028760	16609457
Kapital	16596964	16588585	16280173
Dugoročne obaveze	1959	0	0
Stalna imovina / (Kapital + Dugoročne obaveze)	0,974	0,966	1.02

Pokazatelji zaduženosti

Koeficijent zaduženosti	2016	2017	2018
Ukupne obaveze	5521054	6276329	6351991
Ukupna imovina	22819707	23564291	23682844
Ukupne obaveze / Ukupna imovina	0,242	0,266	0,269

Koeficijent finansijskog leveridža	2016	2017	2018
Ukupne obaveze	5521054	6276329	6351991
Ukupan kapital	16596964	16588585	16280173
Ukupne obaveze / Ukupan kapital	0,378	0,333	0,390

Faktor zaduženosti	2016	2017	2018
Ukupne obaveze	5521054	6276329	6351991
Neraspoređena dobit + Amortizacija	913713	884029	819799
Ukupne obaveze / (Neraspoređena dobit + Amortizacija)	6.042	7.1	7,749

Pokazatelji ekonomičnosti

Ekonomičnost ukupnog poslovanja	2016	2017	2018
Ukupni prihodi	10238488	10251980	10260119

<i>Ukupni rashodi</i>	10745731	10250713	10952511
<i>Ukupni prihodi / Ukupni rashodi</i>	0,95	1,00	0,937

Page | 19

<i>Ekonomičnost redovnog poslovanja</i>	2016	2017	2018
<i>Poslovni prihodi</i>	10097334	10066586	10024316
<i>Poslovni rashodi</i>	10311311	10142156	10681402
<i>Poslovni prihodi / Poslovni rashodi</i>	0,98	0,99	0,94

Pokazatelji profitabilnosti

EBIT	2016	2017	2018
<i>Rezultat prije oporezivanja</i>	-507242	1267	-692392
<i>Rashodi kamata</i>	25458	19662	23097
<i>Rezultat prije oporezivanja + Rashodi kamata</i>	-481784	20929	-669295

EBITDA	2016	2017	2018
<i>Rezultat prije oporezivanja</i>	-507242	1267	-692392
<i>Rashodi kamata</i>	25458	19662	23097
<i>Amortizacija</i>	884029	913713	813799
<i>Rezultat prije op + Kamate + Amortizacija</i>	402245	934642	144504

Analiza potraživanja

Dospjeća finansijskih sredstava

<i>Nekamatonsna godine</i>	<i>Do 1 meseca</i>	<i>Od 1 do 3 mjeseca</i>	<i>Od 3 mjeseca do 1</i>
Page 20 31. decembra 2016	2.153.273	1.548.656	/
31. decembar 2017	3.716.354	840.993	/
31. decembar 2018	2.075.372	703.248	

2.1. Informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela

- *Skupština – donošenje i usvajanje statuta, finansijskog plana, izvještaja o radu, godišnjih računa, biranje članova Upravnog i Nadzornog odbora, predsjednika i sl.*
- *Upravni (izvršni) odbor – upravljanje društvom. Informacije o sastavu, poslovniku, sjednicama, promjenama, naknadama i sl.*
- *Nadzorni odbor - kontrola sprovođenja statuta i drugih opštih akata, poslovanja i sl.*
- *Revizorski odbor*

Organi Društva su:

- *Skupština kao organ vlasnika (akcionara),*
- *Odbor direktora kao organ upravljanja, koji broji 3 člana čija imena su prikazana u pregledu koji slijedi:*

<i>Ime i prezime</i>	<i>Pozicija</i>
<i>G-din Kenji Shoda</i>	<i>Predsjednik</i>
<i>G-din Koji Ishihara</i>	<i>Član</i>
<i>G-din Keiichi Kogure</i>	<i>Član</i>
<i>G-din Kenji Shoda</i>	<i>Član</i>

- *Izvršni direktor kao izvršni organ Društva, kojeg bira i razrešava Odbor direktora Društva,*
- *Sekretar Društva koga biraju akcionari na period od jedne godine*

- Revizor koga biraju akcionari na period od jedne godine
- Revizorski Odbor – biraju akcionari na period od tri godine

3. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Životna sredina je prostor, odnosno prirodno okruženje, vazduh, zemljište, voda i more, biljni i životinjski svijet, pojave i djelovanja: klima, jonizujuća i nejonizujuća zračenja, buka i vibracije, kao i okruženje koje je stvorio čovjek: gradovi i druga naselja, kulturno-istorijska baština, infrastrukturni, industrijski i drugi objekti.

- *Klimatske promjene (izolacija objekta, izgradnja precistaca otpadnih voda,)*
- *Upravljanje otpadom (predaja ovlasćenim operaterima, unistavanje)*
- *Upravljanje vodom (potrošnja)*
- *Upravljanje energijom (kontrola emisije gasova)*
- *Industrijska bezbjednost (zastita od pozara)*
- *Drustvena-korporativna odgovornost: podrška projektima koji se bave zastitom životne sredine, doprinosi zdravstvu (donacije zdravstvenom sistemu), Maldi talenti I obrazovanje (stipendije)*

Preduzeće Daido Metal Kotor AD vodi svoju politiku ekološki svjesno i angažovano, u skladu sa Zakonom o životnoj sredini ("Službeni list Crne Gore", br. 052/16 od 09.08.2016) i Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 080/05 od 28.12.2005, Službeni list Crne Gore", br. 040/10 od 22.07.2010, 073/10 od 10.12.2010, 040/11 od 08.08.2011, 027/13 od 11.06.2013, 052/16 od 09.08.2016).

U skladu sa članom 9 Zakona o životnoj sredini, obavljamo sledeće aktivnosti na obezbijeđenju zaštite životne sredine:

- *Održivo korišćenje prirodnih resursa, dobara i energije;*
- *Uvođenje energetski efikasnijih tehnologija i korišćenje obnovljivih prirodnih resursa;*
- *Upotreba proizvoda, procesa, tehnologija koji manje ugrožavaju životnu sredinu;*
- *Preduzimanje mjera prevencije i otklanjanja posljedica ugrožavanja i štete po životnu sredinu;*
- *Kontrola aktivnosti i rada postrojenja koja mogu predstavljati rizik ili prouzrokovati opasnost po životnu sredinu i zdravlje ljudi;*
- *Druge mjere u skladu sa zakonom.*

Kao i u 2017.godini, u 2018 je nastavljeno sa ostvarenjem zadatah ciljeva , a ticu se uštede u potrošnji izvora energije i podizanju svijesti o ekologiji kroz kontinuiranu obuku o važnosti izdvajanje otpada po vrstama.

Pregled ciljeva i ostvarenih rezultata 2018

	Opis	Cilj 2018=5% manje nego u 2017 godini (jan-dec)	Rezultat 2018 (jan-dec)
1	Potrošnja vode (m ³)	22.583 m ³	23.232 m ³
2	Potrošnja loz ulja (l)	31.350 l	10.000 l
3	Potrošnja struje	0.129	0.120

1.Potrošnja vode u period jan-dec 2018 je bila 22.232 m³. U istom periodu 2017 potrošnja vode je bila 22.190 m. U istom periodu 2016 potrošnja vode je bila 21.630 m³, što znači da je u 2017 godini potrošnja vode 2.5% veća od planiranog, a u 2018 potrošnja vode 2.3% veća od planiranog. Cilj što se tiče potrošnje vode nije postignut.

Svijest zaposlenih u procesu održavanja infrastructure nije na potrebnom nivou kako bi se preduprijedili i otklonili kvarovi koji uzrokuju visemjesečna curenja vode u sistemu. Za masine koje u procesu koriste vodu kao sredstvo za hladjenje (Durr masina, AM masine) , potrebno je napraviti plan za smanjenje potrošnje vode i implementirati ga kao sastavni dio globalnog plana održavanja infrastructure za 2019 godinu, smanjiti curenje u DMK sistemu (eksterni hidranti i toaleti).

2.Potrošnja struje za 2017 godinu iznosi 0.122 Kwh/kom za period jan-nov 2017 godine, što je u odnosu na cilj 0.136 Kwh/kom bolje za 10.42%. Potrošnja struje u 2018 godini iznosi 0.120 što je za 6.72% bolje nego zadati cilj za 2018 godinu.

3.Potrošnja loz ulja za period jan-nov 2017 godine je iznosila 28.000 l, a potrošnja u period jan-dec 2018 iznosila je 10.000 l, čime je cilj da se smanji potrošnja ostvaren na način što je urađena instalacija novog Sistema za hladjenje i grijanje. Radna temperatura tokom ljeta je smanjena, što je značajno poboljšanje sa aspekta uslova radne sredine. U planu je instalacija još dva air conditionera, kako bi se poboljšali uslovi rada u Finalnoj kontroli i pakovanju.

4.Umjesto planiranih 108 kontejnera otpada za citavu godinu 2017, do kraja novembra je bilo 125 kontejnera. U 2018 godini je evidentirano 105 kontejnera, čime je rezultat poboljšanje za 22%. Potrebno je odvojeno voditi evidenciju kartonskog od plasticnog otpada tom cilju je potrebno obezbjediti kontinuiranu obuku kako bi se podigla svijest svih zaposlenih o važnosti razdvajanja otpada. Proces upravljanja otpadom pokazuje porast svijesti kod odgovornih osoba.

5.Radna temperatura se prema dozvoljenim vrijednostima kreće do maksimalno dozvoljenih 28 C, međutim u toku ljetnih mjeseci dostiže 33-36 C. Instalacija novog Sistema za hladnje i grijanje u pogonu napreduje.

6.U procesu konačnog gasenja i uklanjanja opreme pogona Galvanizacije, dana 21.08.2017 godine kompaniji Hemosan iz Bara, koja je ovlastena za upravljanje otpadom, predato : 930 kg zauljene tkanine, 800 kg koriscenog kerozina, 400 kg koriscene emulzije, 1.000 kg koriscenog ulja, 2.120 kg izoparafina. Cijena usluge za izmjestanje/odlaganje otpada je iznosila 4.523 eura. U januaru 2019 predat otpad sakupljen tokom 2018 godine (Hemosan).

7. Nova Ink jet masina instalirana na novoj lokaciji u zasebnoj oblasti, pored zone u kojoj je Notch presa. Mjerenje prisustva štetnih materija u vazduhu, u oblasti Ink jet masina, uradjeno 06.12.2017 godine (eksterno - od strane ovlastene laboratorije).

8. U toku 2018 godine, uradjena je instalacija masina za proizvodnju upornih prstena, I u tom procesu ce se pojaviti nova vrsta otpada za koju treba planirati nacin odlaganja (emulzija I metalni prah).

9. Na poslovima Zastite zdravlja zaposlenih I bezbjednosti na radu, angazovan je novi zaposleni, obezbjedjena eksterna obuka i polaganje ispita za dobijanje licence. Takodje je potrebno orhanizovati aktivnosti zbog ispunjenja zakonske regulative u vezi sa upotrebom opasnih hemikalija u procesu proizvodnje. Pratiti kolicine otpada kroz KPI -kljucne pokazatelje procesa, I traziti savjet od maticne kompanije vezano za upravljanje I odlaganje otpadom.

10. U 2019 nastaviti sa pracenjem postovanja pravila nosenja cjelokupne zastitne opreme u pogonu, objasniti svim zaposlenima vaznost I obavezu postovanja pravila.

4. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

- **Trendovi poslovanja u prethodnim godinama**
- **Poslovna politika menadzmenta**
- **moguca investiciona ulaganja**
- **Planirana kreditna zaduzenja**
- **projekcija kretanja radne snage**
- **trzisni trendovi**

4.1 Finansijski indikatori

- Stanje neto obaveza ili neto tekucih obaveza
- Obaveze sa fiksnim rokom cijje dospjece se priblizava a za koje ne postoje realni izgledi da ce biti prolongirane ili otplacene, ili pretjerano oslanjanje na kratkorocne pozajmice za potrebe finansiranja dugorocnih sredstava
- Indikacije da ce kupci ili kreditori obustaviti finansijsku podrsku
- Negativni tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti sadrzanih u finansijskim izvjestajima za ranije periode ili u njihovim projekcijama
- Nepovoljni kljucni finansijski pokazatelji
- Znacajni gubici iz poslovanja ili znacajno pogorsnje vrijednosti sredstava koja se koriste za generisanje tokova gotovine
- Kasnjenje ili prestanak isplata dividendi
- Nemogucnost placanja kreditorima u roku dospjeca
- Teskoce u ispunjavanju uslova iz ugovora o kreditima

- Promjena uslova dobavljača i plaćanje pri isporuci umjesto u ugovorenom roku, nemogućnost pribavljanja finansijskih sredstava za razvoj sustinskih novih proizvoda ili drugih bitnih investiranja

Preduzeće Daido Metal Kotor AD osnovano je i posluje u skladu sa **Going Concern** principom, odnosno Principom kontinuiranog poslovanja.

Vezano za planirani budući razvoj, urađene su projekcije finansijskih pokazatelja za period od 3 fiskalne godine. Uzeti su u obzir trendovi poslovanja u prethodnim godinama, i poslovna politika menadžmenta, vezana za budući rast i razvoj preduzeća.

Projekcija bilansa uspjeha

PROJEKCIJA BILANSA USPJEHA					
r/b	Struktura	2019	2020	2021	2023
A	Ukupni prihodi	10.540	12.111	10.525	11.535
B	Ukupni rashodi	10.111	11.476	10.050	9.798
1.	Poslovni rashodi	8.917	10.122	8.816	9.678
1.1.	Materijalni i nematerijalni troškovi	5.016	5.868	5.031	
1.2.	Amortizacija	953	826	766	739
1.3.	Bruto zarade	2.475	2.875	2.525	2.915
2.	Rashodi finansiranja (kamata)	120	120	120	120
C	Bruto dobit	429	635	475	356
D	Porez na dobit	0	0	0	0
E	Akumulacija / neto dobit	429	635	475	356

Kreditna zaduženost

Planirano kreditno zaduženje	
Ukupan iznos kredita	4.000
Prosječna kamatna stopa	0.6%
Prosječni period otplate	1,0
Prosječni grace period	/

Analiza boniteta - Z-score

Postoje brojni modeli koji se u savremenim uslovima poslovanja koriste za ocjenu kreditnog boniteta i predviđanje vjerovatnoće stečaja preduzeća. Jedan od tih modela jeste i Altmanov Z - score model. Na osnovu prilagođavanja originalnog modela predviđanja vjerovatnoće stečaja, koji je primjenljiv samo na preduzeća čijim se akcijama trguje na organizovanom tržištu, nastao je modifikovan model primenljiv na preduzeća čijim se akcijama ne trguje na organizovanom tržištu. Altmanov model je danas opšte prihvaćen model koji služi za predviđanje bankrota preduzeća. Zasniva se na analizi bilansa preduzeća.

Postoje 3 raspona vrijednosti koje preduzeće svrstavaju u:

- uspješno $Z\text{-score} < 1,82$
- rizično $1,82 < Z\text{-score} < 2,99$
- pred bankrotom $Z\text{-score} > 2,99$

Redni broj	Pozicija	2018	2017	2016
1	Ukupna sredstva	23682844	23564291	22819707
2	Tekuća imovina	7073387	7535531	6655436
3	Stalna imovina	16609457	16028760	16164271
4	Obrtni kapital (2-3)	-9536070	-8493229	-9508835
5	X1 (4/1)	0.40	-0.36	-0.42
6	Zadržani (neraspoređeni) dobitak	0	0	0
7	X2 (6/1)	0	0	0
8	Zarada prije odbitka kamata i poreza na dobitak	(669295)	20929	(481784)
9	X3 (8/1)	-0.0282	0.000888	-0.021
10	Kapital	16280173	16588584	16596963
11	Obaveze	6351991	6276329	5521054
12	X4 (10/11)	2.563	2.64	3.00
13	Prihodi od prodaje	9656968	10116286	9876277
14	X5 (13/1)	0.408	0.429	0.433

Z-SCORE (1.2*X1+1.4*X2+3.3*X3+0.6*X4+X5)

1.581

1.660

	2.333	

POSLOVNI REZULTAT - godina 2019-Budzet

(u
000)

Vrsta prihoda	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Av gust	Sept emb	Okto bar	Nov emb	Dece mb	Ukup no	prosj ek
POSLOVNI PRIHODI	858	903	845	722	706	719	621	612	860	837	805	581	9068	756

(u
000)

Vrsta rashoda	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Av gust	Sept emb	Okto bar	Nov emb	Dece mb	Ukup no	prosj ek
POSLOVNI RASHODI	882	832	762	701	789	707	696	658	956	754	836	579	8959	747

(u
000)

POSLOVNI REZULTAT	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Av gust	Sept emb	Okto bar	Nov emb	Dece mba	Ukup no	prosj ek
POSLOVNI REZULTAT	(24)	71	83	21	(83)	12	(75)	(46)	(96)	83	(31)	2	109	9

5. PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

5.1. Istraživanje I razvoj

- Uvodjenje I efikasno korištenje novih tehnologija
- Modernizacija opreme
- Automatizacija poslovanja
- Naucno istrazivacke, razvojne I tehnoloske studije

5.2. Ulaganje u obrazovanje zaposlenih

- profesionalni razvoj zaposlenih
- inicijalna profesionalna edukacija
- kontinuirana profesionalna edukacija
- selekcija novozaposlenih
- saradnja sa obrazovnim institucijama
- strucno osposobljavanje
- obuka za zaposlene

Reorganizacija u okviru sektora Ljudskih resursa je uradjena ali jos uvijek nije do kraja definisana podjela odgovornosti. Postoje poboljsanja u okviru procesa organizacije HR sektora, zapocete su organizacione promjene koje jos nijesu završene, a najvaznije da se izvrsi podjela odgovornosti izmedju zaposlenih u HR sektoru.

U 2019 godini je cilj da se nastavi sa povecanjem i efektivnosti kvaliteta procesa obuka kroz testiranja i provjere znanja. Procenat realizacije eksternih obuka u 2018 iznosio je 100%, a procenat realizacije internih obuka iznosio je 78%. Ne postoji direktna veza izmedju uspjesnosti realizacije obuka u proizvodnji i smanjenja ppm-a i reklamacija.

Plan obuka za 2019 zasnovan je na planu obuka za 2018 i zadatim specificnim obukama u cilju povecanja osposobljenosti zaposlenih u okviru organizacije.

Referent obuka-kao odgovorno lice u pracenju realizacije obuka je prisutan na jutarnjim sastancima u pogonu proizvodnje, sa ciljem da se unaprijede znanje I sposobnost operatera u proizvodnji a time I kvalitet proizvoda.

Generalni cilj za 2019 godinu jeste licni razvoj zaposlenih i njihovih specificnih vjestina – kako bi se povecao nivo osposobljenosti na nivou organizacije.

Prema tome plan obuka za 2019 godinu sadrzi:

- 1. Multidisciplinarnost- ovaj cilj nije do kraja realizovan*
- 2. Obuke – kroz praksu u povezanim kompanijama – kao sto je Global Seisanken seminar*

Takodje 5 min lesson ce se koristiti da se poboljsa svjest operatera o bitnim elementima procesa proizvodnje: kvalitet proizvoda, produktivnost, bezbjednost na radu. Supervizori su odgovorni da implementiraju aktivnosti uz podrsku HR sektora.

OPL obuke ce biti pod kontrolom referenta za obuke, i razmatrace se njihova primjena kroz definisanje uputstva za rad, nakon prvog mjeseca primjene.

Obuke treba da prate postavljene ciljeve :

- Implementacija novih zahtjeva standarda- process tranzicije ka ISO 9001:2015, 14001:2015 , IATF 16949:2016 - obuka vlasnika procesa
- Povećanje ekološke svijesti svih zaposlenih
- Unapređenje procesa vizuelne kontrole na presama, set up operacija
- Rotacija operatera na linijama
- Obuke iz oblasti zaštite na radu

6. Informacije o otkupu sopstvenih akcija odnosno udjela

Preduzeće ne namjerava da stiče sopstvene akcije u narednom periodu.

7. Postojanje poslovnih jedinica

Slijedi tabela koja prikazuje procenat učešća matične kompanije Daido Metal Co Ltd, u vlasništvu kćerki kompanija.

Matična kompanija	Kćerka kompanija	Procenat učešća u vlasništvu
DAIDO METAL CO LTD	Daido Logitech Co Ltd	100%
	Daido Metal Sales Co Ltd	100%
	Daido Plain Bearings Co Ltd	100%
	Asia Kelmet Co Ltd	100%
	NDC Co Ltd	58,82%
	Daido Industrial Bearings Japan Co Ltd	100%
	Daido Metal Saga Co Ltd	100%
	Daido Precision Metal Suzhou Co Ltd	74%
	Chung Yuan Daido Co Ltd	50%
	Dong Sung Metal Co Ltd	50%
	Dyna Metal Co Ltd	50%
	PT Daido Metal Indonesia	50%
	BBL Daido Private Ltd	50%
	Daido Industrial Bearings Europe Ltd	100%
	Daido Metal Europe Ltd	100%
	Daido Metal Europe GmbH	100%
	Daido Metal Czech Sro	100%
	Daido Metal Kotor AD	99,61%
	Daido Metal Russia LLC	99,84%
Daido Metal Mexico S.A. de C.V.	99,99%	

	<i>Daido Metal USA Inc</i>	<i>100%</i>
	<i>Daido Metal Mexico Sales S.A. de C.V.</i>	<i>99,99%</i>
	<i>Iino Holding Ltd</i>	<i>100%</i>
	<i>ATA Casting Technology Japan Co Ltd</i>	<i>100%</i>
	<i>DM Cating Technology Thailand Co Ltd</i>	<i>99,99%</i>

8. Podaci o finansijskim instrumentima koji se koriste ako su od znacaja za procjenu finansijskog poloazaja I uspjesnosti poslovanja I za utvrđivanje active, passive, fin.stanja I dobiti ili gubitka

Akcionarsko Društvo Daido Metal Kotor AD nije u posjedu finansijskih instrumenata, ni vlasničkih ni dužničkih. Matična kompanija Daido Metal Co Ltd je vlasnik DMK AD u procentu od 99,61 (vlasničke HOV).

9. CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

Sistem upravljanja rizicima je proces je kojim organizacije metodološki vode računa o rizicima povezanim s njihovim aktivnostima radi postizanja kontinuirane dobiti, kako unutar svake aktivnosti, tako i u cjelokupnom portfoliju aktivnosti.

Cilj sistema upravljanja rizicima u preduzećima je stvaranje vrijednosti i smanjenje posledica rizika.

- Identifikacija rizika je proces kojim se identifikuju i dokumentuju potencijalni rizici.
- To zahtijeva temeljno poznavanje organizacije preduzeća, tržišta na kojem ono posluje, pravnog, društvenog, političkog i kulturnog okruženja u kojem egzistira, kao i zdravo razumijevanje njegovih strateških i operativnih ciljeva, opasnosti i prijetnji povezanih sa postizanjem tih ciljeva.
- Da bi se rizici prepoznali i da bi se pripremilo iznalaženje odluka, potrebne su odgovarajuće strukture i metode identifikovanja rizika.

- Ciljevi i metode upravljanja rizicima - obezbjeđenje dodatnih garancija za dostizanje strateških i operativnih ciljeva putem blagovremenog identifikovanja i sprečavanja rizika, definisanja efektivnih mera obezbeđenja maksimalne efikasnosti za upravljanje rizicima

10. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA

a) Rizici cijena

Zvanicna valuta EUR. Vecina dobavljacka repromaterijala locirana u inostranstvu, u zoni EUR. Visoka cijena alata- maticna firma dobavljac u stranoj valuti JPY. Maticna kompanija kao dobavljac osnovne sirovine -konstanan trend porasta cijena. DMK nema uticaj na odlucivanje kod visine prodajne cijene proizvoda (Europ.Headq.)

b) Kreditni rizici

Tekuca kreditna zaduzenja kod stranih banaka iznose 4 mil.eura. Maticna kompanija u ulozu garanta za podizanje kredita kod stranih banaka, u slucaju ne placanja rata kredita na vrijeme. DMK AD nije u prilici da vrati cjelokupni dug po isteku perioda od 1 god, stoga je prinudjeno da prolongira rokove dospjeca obaveze po glavnici kredita.

c) Rizici likvidnosti

Problemi u slucaju nemogucnosti naplate ili kasnjenja u naplati potrazivanja od povezanog pravnog lica DME - procenat ucesca prodaje DME-u u ukupnoj prodaji iznosi 99%. Znacajna fluktuacija (povecanje/smanjenje) narudzbi kupaca u odnosu na plan/budzet. DMK ima problem sa proizvodnjom neprofitabilnih proizvoda. Kasnjenje povracaia PDV kredita.

d) Rizicima novčanog toka

Prilivi o prodaje gotovih proizvoda ne bi bili dovoljni da visinom i dinamikom obebjede odlive po pitanju poslovne aktivnosti. Bez pozajmljenog kapitala ne bi bilo moguće održavati likvidnost. Preduzeće ne može iz poslovne aktivnosti da generise dovoljnu kolicinu gotovine.

REGISTAR RIZIKA										
Entitet	Br.	Kategorija rizika	Rizik	Sektor	Oblast	Kontrola	Uticaj	Vjerovatnoća	Ocjena	Tretiranje rizika
DMK	1	Strat.	Nestabilno politicko okruzenje	Upr.			N	M	1	P
	2	Strat.	Not EU member	Upr.			N	M	1	P
	3	Operat.	Niska produktivnost opreme	Proiz.			V	V	9	S.U.
	4	Strat.	Visoki trosak radne snage (u poredjenju sa Grupom)	Upr.			S	V	6	S.U.
	5	Operat.	Vecina dobavljacka nije iz CG	Log.			S	V	6	S.U.
	6	Operat.	Kasnjenje isporuka dobavljacka sirovina	Log.			S	V	6	S.U.
	7	Strat.	Trend u autom.ind. proizvodnja el. vozila	Upr.			V	V	9	P/E.U
	8	Oper.	Fluktuacija -odlazak operatera	Proizv.			N	V	2	S.U.
	9	Oper.	Fluktuacija-odlazak menadzera	Upr.			S	S	4	S.U.
	10	Fin.	Porast stope PDV 19%↗21%	Admin.			M	V	3	S.U.

11. CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA

11.1 Upravljanje kapitalnim rizikom

U okviru Društva ne postoji definisan formalni okvir upravljanja kapitalnim rizikom. Odbor direktora upravlja kapitalnim rizikom tako što djeluje u individualnim slučajevima kako bi ublažio rizik i obezbjedio Društvu uslove za nastavak predviđenog koncepta poslovanja, a takođe obezbjedio i maksimalnu isplatu naknada osnivačima putem optimizacije dugova i bilansa imovine. Kao dio ove analize, Odbor direktora razmatra vrijednost kapitala i rizike vezane za svaku klasu kapitala. Na osnovu ove analize, Društvo usaglašava cjelokupnu strukturu kapitala kroz nova ulaganja, kao i izdavanje novih obaveza ili otplatu postojećih obaveza. Cjelokupna strategija Društva vezana za upravljanje kapitalom je nepromjenjena.

	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016
Zaduženost	4.000.000	4.001.959	3.315.731
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.247.785	1.959.404	1.161.612
Neto zaduženost	2.757.065	2.042.555	2.154.119
Kapital	16.280.173	16.588.584	16.596.963
Racio ukupnog dugovanja prema kapitalu	0,17	0,12	0,13

11.2 Kategorije finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva	31.dec 2018	31.decembar 2017	31.decembar 2016
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	2.628.565	2.637.463	2.575.111
Gotovina I gotovinski Ekvivalenti	1.247.785	1.959.404	1.161.612
	3.876.350	4.596.867	3.736.723

<i>Finansijske obaveze po Osnovu kredita</i>	4.000.000	4.001.959	3.315.731
<i>Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze</i>	2.043.017	1.973.939	1.885.354

Društvo ne stupa i transakcije sa izvedenim finansijskim instrumentima, kao što su swapovi kamatnih stopa ili forvardi. Pored toga , za godinu koja se završava 31. decembra 2018.godine, Društvo nije vršilo trgovanja finansijskim instrumentima.

Osnovni finansijski instrumenti Društva su gotovina i gotovinski ekvivalenti i potraživanja koji nastaju direktno iz poslovanja Društva, kao i obaveze prema dobavljačima i ostale dugoročne i kratkoročne finansijske obaveze čija je osnovna namjena finansiranje tekućeg poslovanja Društva.

11.3 Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom

Poslovne aktivnosti Društva izlažu Društvo različitim finansijskim rizicima, uključujući kreditni rizik i rizik likvidnosti. Društvo ne koristi derivatne finansijske instrumente, niti bilo koju drugu formu osiguranja protiv gubitaka usled ovih rizika.

Ne postoji formalni okvir za upravljanje rizikom koji je uspostavljen u Društvu. Finansijski sektor uglavnom se fokusira na kreditni rizik i rizik likvidnosti i djeluje prilikom individualnih slučajeva kako bi ublažio rizik i minimizirao gubitke. Međutim ove aktivnosti mogu da budu neefikasne , i shodno tome Društvo ne može spriječiti negativne efekte nekih od ovih rizika na poslovanje i finansijski položaj.

11.4 Tržišni rizik

Rizik od promjene kursa stranih valuta – Društvo je izloženo rizicima , kroz efekte promjena kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu , jer veliki dio poslovnih transakcija obavlja u inostranoj valuti JPY.

Rizik od promjena kamatnih stopa- Društvo je izloženo raznim rizicima koji kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa, djeluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine.

Knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava i obaveza na kraju posmatranog perioda data je u sledećem pregledu

Finansijska sredstva-nekamatonosna	31dec 2018	31.dec 2017	31.dec 2016
<i>Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja</i>	2.628.565	2.637.463	2.575.111

<i>Gotovina I gotovinski Ekvivalenti</i>	1.247.785	1.959.404	1.161.612
	3.876.350	4.596.867	3.736.723
Finansijske obaveze -nekamatonosno			
<i>Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze</i>	2.043.017	1.973.939	1.885.354
	2.043.017	1.973.939	1.885.35
Finansijske obaveze -varijabilna kamatna stopa			
<i>Finansijske obaveze po Osnovu kredita</i>	4.000.000	4.001.959	3.315.731
	4.000.000	4.001.959	3.315.731

Obzirom da Društvo nema značajnu kamatonosnu imovinu, prihodi Društva su u značajnoj mjeri nezavisni od promjene tržišnih kamatnih stopa.

Rizik društva od promjene fer vrijednosti kamatnih stopa proističe prvenstveno iz obaveza po osnovu primljenih dugoročnih kredita od banaka i dobavljača. Krediti primljeni po promjenjivim kamatnim stopama izlažu Društvo kamatnom riziku tokova gotovine, dok krediti primljeni po fiksnim kamatnim stopama izlažu Društvo riziku promjene fer vrijednostikamatnih stopa. Tokom godine koja se završava na 31.decembar 2018 godine, obaveze po kreditima sa varijabilnom kamatnom stopom vezane su za LIBOR.

Potraživanja

Najznačajniji kupci – stanje potraživanja na dan 31.decembar 2018 I 2017 godine predstavljeni su u sledećoj tabeli

	31.decembar 2017	31.decembar 2018
<i>Daido Metal Europe Ltd-England</i>	2.506.693	619.396
<i>Daido Metal Europ GmbH</i>		1.960.868
<i>Daido Metal Co.Ltd Nagoya</i>	37.635	18.997
<i>Daido Industrial Bearings Europe</i>	7.636	
<i>Ostali kupci-povezana pravna lica</i>	32.178	219
<i>Kupci u zemlji</i>	8.494	7.583
<i>Kupci u inostranstvu</i>	24.917	45.954
<i>Total:</i>	2.617.553	2.653.017
<i>Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca</i>	(25.352)	(24.452)
	2.592.201	2.628.565

Struktura potraživanja od kupaca na dan 31.12.2018 godine prikazana je u tabeli koja slijedi

	Bruto izloženost	Ispravka Vrijednosti	Neto izloženost
Nedospjela Potraživanja od kupaca	2.628.565		2.628.565
Dospjela potraživanja Od kupaca	24.452	(24.452)	/
	2.653.017	(24.452)	2.628.565

11.5 Rizik likvidnosti

Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Društva. Društvo svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze.

Društvo ne raspolaže dovoljnim iznosom visoko likvidnih sredstava (gotovina i gotovinski ekvivalenti) kao ni kontinuiranim prilivom novčanih sredstava od realizacije usluga koji omogućava da svoje obaveze izmiruje u roku dospjeća. Finansijski sektor Društva je odgovoran za upravljanje za upravljanje kratkoročnim, srednjeročnim, i dugoročnim finansiranjem i zahtjevima upravljanja rizikom likvidnosti.

U cilju upravljanja rizikom likvidnosti, rukovodstvo društva održava adekvatan iznos rezervi gotovine, neiskorišćene kreditne linije, i rezerve kreditne linije, stalnom kontrolom projekcija i aktuelnih tokova gotovine i utvrđivanjem skala dospjeća finansijskih sredstava i obaveza. Društvo ne koristi finansijske derivate.

Poslovnom politikom napravljena je disperzija u nivoima odlučivanja prilikom nabavke dobara i usluga. Ova disperzija je obezbjeđena utvrđivanjem limita do kojih pojedina lica (Izvršni direktor) ili organi Društva (Odbor direktora) odlučuju.

Pregled sredstava i obaveza na 31.12.2017 i 31.12.2018 godine

	31.decembra 2018	31.decembar 2017
Potraživanja od kupaca i dati avansi	2.628.565	2.584.142
Gotovina i gotovinski Ekvivalenti	1.247.785	1.984.596
	3.876.350	4.571.738

Nedospjela potraživanja od kupaca iskazana na 31.12.2017 i 31.12.2018 godine najvećim djelom se odnose na potraživanja od kupaca – povezanih pravnih lica po osnovu prodaje proizvoda na inostranom tržištu. Ova potraživanja dospjevaju uglavnom u roku od 30-90 dana nakon datuma fakture, u zavisnosti od ugovorenih rokova plaćanja.

	2018	2017
<i>Obaveze prema</i>		
<i>Dobavljačima</i>	2.043.017	1.973.939
<i>Obaveze po kreditima</i>	4.000.000	4.001.959
	6.043.017	5.975.898

Obaveze iz poslovanja na dan 31.12.2017 i 31.12.2018 godine, u najvećem dijelu se odnose na obaveze prema Marubeni-Itochu Steel Inc.Misi, po osnovu nabavke bimetalne trake za proizvodnju. Dobavljači ne zaračunavaju zateznu kamatu na dospjele obaveze, pri čemu Društvo dospjele obaveze prema dobavljačima, saglasno politici upravljanja finansijskim rizicima, izmiruje u ugovorenom roku.

Za kratkoročne kredite i potraživanja , kao i obaveze po kreditima , knjigovodstvena vrijednost je jednaka fer vrijednosti usled relativno kratkih rokova dospjeća.

Fer vrijednosti ostalih finansijskih sredstava i obaveza koje se vode po amortizovanoj vrijednosti koje dospjevaju do jedne godine usaglašene su sa njihovom knjigovodstvenom vrijednošću s obzirom da originalne kamatne stope ne odstupaju od tržišnih kamatnih stopa.

Kotor,22.03.2018.godine

Izvršni Direktor

Nagi Yasunobu